

ความ

สัมพันธระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับ ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

พีระพงศ์ แนวประเสริฐ^{1*}

อดุลย์ พิมพ์ทอง²

วานิช ประเสริฐพร³

รับบทความ: 18 พฤษภาคม 2568 แก้ไขบทความ: 6 มิถุนายน 2568 ตอรับบทความ: 8 มิถุนายน 2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษา 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 การวิจัยเป็นแบบเชิงสหสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 137 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ คือ 0.99 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ การพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคือ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพกับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา รองลงมาคือ การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา กับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ การกำหนดทิศทางของกลยุทธ์กับการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา

¹⁻³ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

* อีเมล: palmpongs@gmail.com

The Relationship between Strategic Leadership of Administrators and the Effectiveness of Schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2

Peerapong Naeoprasoet ^{1*}

Adul Pimthong ²

Vanich Prasertphorn ³

Abstract

The objectives of this research were to study 1) strategic leadership of school administrators, 2) the effectiveness of schools, and 3) the relationship between strategic leadership of administrators and the effectiveness of schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 2. The research was a correlational research. The sample group consisted of 137 school administrators, obtained by random sampling method using Taro Yamane's formula with reliability at 95%. The instrument used was a questionnaire's reliability of 0.99. The statistics used to analyze data comprised percentages, means, standard deviations, and Pearson's product moment correlation coefficient. The research results were found that: 1) Strategic leadership of administrators, in overall, was rated at the highest level. The most practiced aspect was strategy implementation 2) The effectiveness of schools, in overall, was rated at the highest level. The most practiced aspect was developing students to have higher learning achievement, And 3) The relationship between strategic leadership and the effectiveness of schools was rated at a high level with statistical significance at .01 level. The pair with the highest correlation coefficient was an effective organizational culture creation and changing and developing the school, followed by determining the direction of the school and developing higher learning achievement. The pair with the least relationship was strategy determination and developing students to have a positive attitude.

Keywords: Strategic Leadership, Effectiveness of Schools, School Administrators

¹⁻³ Faculty of Education, Northeastern University

* Email: palmpongs@gmail.com

บทนำ

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทาง วางแผน อำนาจการ และตัดสินใจเชิงนโยบายในทุกมิติของการดำเนินงานภายในองค์กร เปรียบเสมือนกลไกหลักในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารจัดการดำเนินไปอย่างเป็นระบบและตอบสนองต่อเป้าหมาย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะการบริหาร รวมถึงการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการศึกษาหนึ่งในบทบาทที่สำคัญของผู้บริหารยุคปัจจุบัน คือ การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและสมดุล ทั้งทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและองค์กร โดยความสำเร็จของการบริหารจัดการเหล่านี้ ล้วนผูกโยงกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยตรง โดยเฉพาะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะสำคัญที่แสดงถึงความสามารถในการมองการณ์ไกล การวางทิศทางที่ชัดเจน และการนำพาองค์กรให้ปรับตัวและเติบโตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ไม่เพียงเน้นการบริหารจากเบื้องบนเท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้เพื่อสร้างอิทธิพลต่อบุคลากรภายในองค์กร กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ แรงบันดาลใจ และการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ภายใต้สถานการณ์และช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถกำหนดแนวทาง กลยุทธ์ และแปลงนโยบายให้เกิดผลจริงผ่านการมีส่วนร่วมของทีมงาน

ประสิทธิผลของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งในด้านบรรยากาศ ทรัพยากร สื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์ เทคโนโลยี งบประมาณ และบุคลากรที่มีความพร้อม ตลอดจนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่สามารถจัดสรรและใช้ทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกได้อย่างเหมาะสมย่อมส่งผลให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย และบุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงาน การดำเนินงานของสถานศึกษาจำเป็นต้องมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ภายใต้หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่เป็นระบบ โดยประสิทธิผลของการบริหารการศึกษามองว่าเป็นระบบสังคมที่ต้องเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกกับกระบวนการภายในองค์กร ให้สอดคล้องกับบริบททางการศึกษาของสังคม ความมั่นคงของสถานศึกษาเกิดจากการสร้างผลงานที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ และตอบสนองต่อความต้องการของสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมถึงการสร้าง ความพึงพอใจให้แก่บุคลากร โดยเฉพาะครูผู้สอน ทั้งหมดนี้ล้วนขึ้นอยู่กับบทบาทและภาวะผู้นำของผู้บริหาร แม้จะมีข้อจำกัดในการบริหาร แต่ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดี ย่อมสามารถผลักดันให้สถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ ทั้งในด้านการส่งเสริมระบบการบริหาร การสร้างแรงจูงใจ และการนำการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องเผชิญกับความท้าทายทั้งจากภายในองค์กรและจากปัจจัยภายนอก ซึ่งยิ่งตอกย้ำถึงความสำคัญของบทบาทผู้นำ ในการรวมพลัง สร้างแรงขับเคลื่อน และขับเคลื่อนองค์กรให้ดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของประเด็นดังกล่าว และได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถคาดการณ์อนาคต มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความยืดหยุ่น และสามารถขับเคลื่อนวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารที่มีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ได้อย่างดีทั้งสถานการณ์ภายนอกและภายในสถานศึกษา การกำหนดแผนการทำงาน สามารถนำข้อมูลและทรัพยากรที่มีมาสร้างจุดเน้นที่ชัดเจน สามารถดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการโดยคำนึงถึงเป้าหมายเป็นหลัก มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น
2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง ผู้บริหารที่มีความสามารถในการส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันอย่างสามัคคี บุคลากรในสถานศึกษาเน้นการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และยกย่องบุคคลที่ทำงานได้ผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย มีการป้องกันการทุจริตภายในสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด และมีหลักการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดี บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้บริหารปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างครบถ้วน ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบไม่ประมาท รักษาผลประโยชน์ให้แก่หน่วยงานอย่างเต็มความสามารถ บุคลากรในองค์กรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายใน เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการทำงานร่วมกันเป็นทีม
3. ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ หมายถึง ผู้บริหารที่มีความสามารถในการนำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมาเป็นปัจจัยที่ใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา นำผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบทางบวกและทางลบต่อการดำเนินงาน นำปัจจัยทางด้านชุมชนมาใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา เป็นปรีกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถ

วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการทำสรุป และเลือกกลยุทธ์ที่จะพัฒนาองค์กร มีกระบวนการการประเมินผลการดำเนินงาน

4. ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง ผู้บริหารที่มีความสามารถในการจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงานและตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นปัจจุบัน สามารถมอบหมายการปฏิบัติงานของแต่ละตำแหน่งตรงกับหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการคิดหาวิธีการพัฒนาสถานศึกษาอย่างหลากหลายไว้ตอบรับความต้องการในอนาคต มีความคิดนอกกรอบ คิดเชิงรุก เชิงบูรณาการแบบองค์รวม มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถแก้ไขปัญหาให้ได้ผลระยะยาวด้วยวิธีการวิจัย เพื่อพัฒนาผลผลิตควบคู่กับคุณภาพ มีความคิดแปลกใหม่ในการแก้ไขปัญหาในองค์กร กระตุ้นและเปิดกว้างให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์ในองค์กร

ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาในการดำเนินการ การจัดการและการปรับตัวขององค์กรในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพสำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้ประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วยเกณฑ์ชีวิต 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผลการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งสถานศึกษาโดยเฉลี่ยในปีที่ผ่านมาอยู่ในระดับที่น่าพอใจ เมื่อจบการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนสามารถสอบเข้าเรียนตรงตามความสนใจเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษาที่ผ่านมา ประสบความสำเร็จจากการแข่งขันทางวิชาการกับหน่วยงานอื่น ๆ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษาผ่านเกณฑ์การประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาได้มุ่งเน้นด้านวิชาการและการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความต้องการ ความสนใจ ความถนัดและความสามารถ นักเรียนมีความภาคภูมิใจและพอใจในการเรียนการสอน สถานศึกษามีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยการให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ครูมีการพัฒนาความรู้ความสามารถและปรับพฤติกรรมการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

2. ด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาในการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นสำคัญ มีความสามารถในการประสานงานให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน สามารถในการแก้ปัญหาโดยไม่ให้เกิดผลกระทบมีความยืดหยุ่น มีความสามารถในการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น มีการจัดกิจกรรมในหลักสูตรสอดคล้องกับความสนใจความต้องการความถนัดของนักเรียน สามารถปรับกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเมื่อมีเหตุการณ์เฉพาะหน้า สามารถแก้ปัญหาในหน่วยงานด้วยหลักธรรมาภิบาล มีขวัญและกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงานที่ดี มีบรรยากาศที่ดีส่งผลให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย

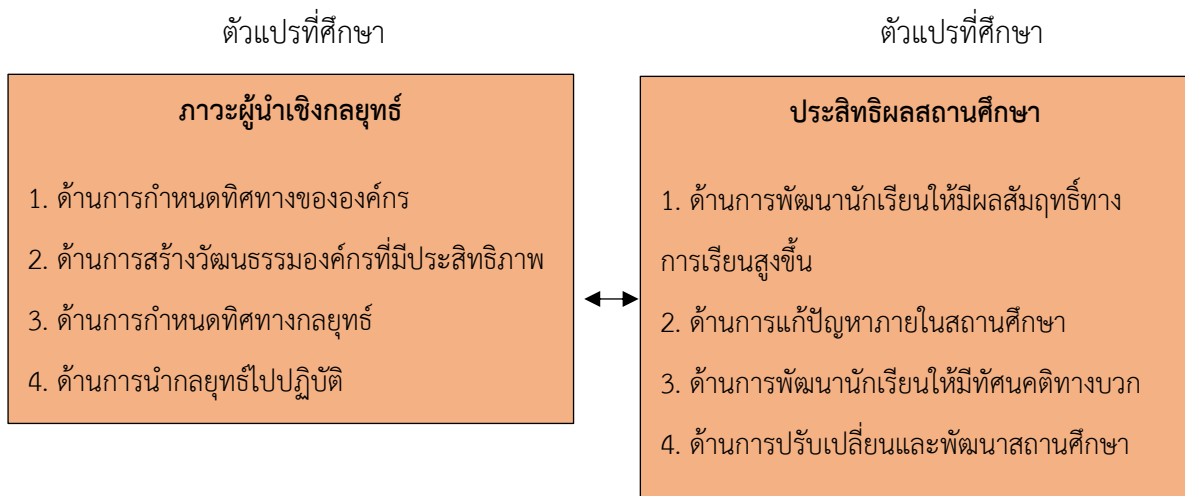
3. ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาในการดำเนินงานจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมเหมาะสมกับวัย มีการแสดงออกทางความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ มีพฤติกรรมแสดงออกในทางที่ดีงามเป็นตัวอย่างที่ดี ตั้งใจพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน ปฏิบัติตามระเบียบวินัย ข้อบังคับของสถานศึกษา เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาเรียนรู้ มีทัศนคติทางบวกมองโลกในแง่ดี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม เป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ

4. ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการประชุมวางแผนในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สามารถปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ของคณะครูอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้เทคโนโลยีทันสมัย พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง บุคลากรปฏิบัติตามแผนการปฏิบัติงาน สถานศึกษารายงานผลการพัฒนา การปรับสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ และการบริหารที่คล่องตัว ย่อมส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์ และเน้นกระบวนการเรียนรู้ควบคู่คุณธรรม

แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือหลักในการรวบรวมข้อมูล เนื่องจากสามารถใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากได้อย่างรวดเร็วและประหยัดทรัพยากร อีกทั้งยังสามารถวัดความคิดเห็น เจตคติ และพฤติกรรมได้อย่างหลากหลาย บุญชม ศรีสะอาด (2553) ได้อธิบายว่า แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ เนื่องจากมีโครงสร้างที่ชัดเจน ใช้งานสะดวก และสามารถนำไปใช้ซ้ำได้ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ 1) แบบสอบถามแบบปลายเปิด 2) แบบสอบถามแบบปลายปิด ในการสร้างแบบสอบถามที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยต้องคำนึงถึง ความตรงเชิงเนื้อหาและ ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ซึ่งควรผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ และมีค่าความเชื่อมั่นที่สูง เช่น ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมากกว่า 0.7

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยอาศัยการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาจัดโครงสร้างตัวแปรต่าง ๆ ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการกำหนดกรอบแนวคิดดังกล่าวช่วยให้การศึกษาเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีทิศทาง และสามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างชัดเจน ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีการ ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 208 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 137 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ค่าความเชื่อมั่น 95% (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, 2556) สุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วนของแต่ละอำเภอ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรอย่างเหมาะสม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นตามกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยครอบคลุมตัวแปรที่เกี่ยวข้องทั้งหมด แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดยอาศัยแนวคิดของ ลิเคอร์ท

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดยอาศัยแนวคิดของ ลิเคอร์ท

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยไปยังผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขออนุญาตจากมหาวิทยาลัย ไปเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3.3 ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างโดยการสร้าง QR CODE เป็นแบบสอบถามออนไลน์

3.4 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจสอบให้คะแนนตามน้ำหนักของแต่ละข้อ เพื่อนำไปวิเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติ ด้วยการคำนวณทางโปรแกรมคอมพิวเตอร์

3.5 นำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาต่อไปการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์

4.1 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยกำหนดเกณฑ์ในคะแนนแบบสอบถาม และการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้และเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2553) เนื่องจากเขียนขึ้นในบริบทของระบบการศึกษาของไทย โดยผู้เขียนเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ตรง ทำให้แนวคิดและตัวอย่างมีความใกล้เคียงกับสภาพจริงในสถานศึกษา

4.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ใช้วิธีการหาค่าประสิทธิสัมสัมพันธ์ของเพียร์สัน แล้วเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (2553)

5. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม

5.1.1 หาค่าร้อยละ เพื่อหาค่าร้อยละในตารางสังเคราะห์ แบบสอบถามที่สมบูรณ์ และ จำแนกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

5.1.2 วิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, 2556)

5.1.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยใช้สูตร ดังนี้ (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, 2556)

5.2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 วิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา	4.56	0.41	มากที่สุด	3
2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ	4.60	0.43	มากที่สุด	2
3. ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์	4.54	0.40	มากที่สุด	4
4. ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.63	0.42	มากที่สุด	1
ภาพรวม	4.58	0.38	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X}$ = 4.63) รองลงมา คือ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 4.60) รองลงมา คือ ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.56) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การกำหนดทิศทางกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 4.54)

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	4.61	0.44	มากที่สุด	1
2. ด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.60	0.43	มากที่สุด	2
3. ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.53	0.44	มากที่สุด	4
4. ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	4.58	0.41	มากที่สุด	3
ภาพรวม	4.58	0.40	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ($\bar{x} = 4.61$) รองลงมา คือ ด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.58$) รองลงมา คือ ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.58$) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{x} = 4.53$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y
X_1	.855**	.741**	.724**	.807**	.763**
X_2	.757**	.783**	.704**	.866**	.751**
X_3	.611**	.681**	.599**	.724**	.704**
X_4	.640**	.615**	.617**	.733**	.833**
X	.913**	.930**	.898**	.946**	.827**

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร (X) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = .827$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณลักษณะและพฤติกรรมของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ครอบคลุมทุกด้าน เนื่องจากผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการบุคลากรได้อย่างเหมาะสม โดยจัดสรรตำแหน่งและมอบหมายภาระงานให้สอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่ของแต่ละบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถคิดริเริ่มแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างหลากหลาย เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับความเปลี่ยนแปลงและความต้องการในอนาคตอย่างเป็นระบบ มีความคิดนอกกรอบคิดเชิงรุก เชิงบูรณาการแบบองค์รวม มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถแก้ไขปัญหาให้ได้ผลระยะยาวด้วยวิธีการวิจัย เพื่อพัฒนาผลผลิตควบคู่กับคุณภาพ มีความคิดแปลกใหม่ในการแก้ไขปัญหาในองค์กร กระตุ้นและเปิดกว้างให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์ในองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชญา เชื้อนขันธ (2565) ได้ศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการวิจัยพบว่าพบว่าทั้งภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ซึ่งหัวใจของการศึกษาที่แท้จริงคือ ผู้เรียน ซึ่งการจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และให้ความสำคัญกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในทุกด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ถือเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษา เนื่องจากสะท้อนถึงความสำเร็จของสถานศึกษาในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีของนักเรียนยังเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภายในองค์กร จากข้อมูลในปีการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งโรงเรียนอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สามารถบรรลุตามเกณฑ์มาตรฐาน และเมื่อสำเร็จการศึกษา นักเรียนสามารถนำความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมในชีวิตประจำวันหรือในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น การพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาจึงต้องครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ การบริหารจัดการ การดูแลนักเรียน และการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก และการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพรอบด้าน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์

ที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษาผ่านเกณฑ์การประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาได้มุ่งเน้นด้านวิชาการและการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ นักเรียนได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามความต้องการ ความสนใจ ความถนัดและความสามารถ สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพมักส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสุขและความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่การเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และความคาดหวังของผู้เรียนเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารจึงควรจัดให้มีการอบรม สัมมนา หรือ กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเพื่อให้บุคลากรได้เรียนรู้ ปรับตัว และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ครูในสถานศึกษาควรได้รับการสนับสนุนให้มีความรู้ความสามารถที่ทันสมัย ตลอดจนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย รวมถึงมีความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยี การเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาทักษะด้านการวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพและส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างแท้จริง การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน และเป็นบทบาทสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญในฐานะผู้นำในการขับเคลื่อนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กรให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรวิทย์ วิชาจารย์ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสละบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาก่อนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง โดยด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพกับด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาทำงานร่วมกันอย่างสามัคคี มีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาองค์กร และยึดมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งให้การยกย่อง เชิดชูผู้ที่สามารถสร้างผลงานได้ตามเป้าหมาย นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการป้องกันการทุจริตภายในสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด รวมถึงยึดหลักการบริหารจัดการที่ดี โดยบุคลากรทุกคนควรปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้หลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ขณะเดียวกัน ผู้บริหารก็ควรยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานทุกด้าน เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใส และความยั่งยืนให้แก่สถานศึกษา ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบไม่ประมาท รักษาผลประโยชน์ให้แก่หน่วยงานอย่างเต็มความสามารถ บุคลากรในสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายใน เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการทำงานร่วมกันเป็นทีม สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยน และการทำงานใน

หลาย ๆ ด้านเพื่อให้ตรงตามเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย สถานศึกษามีการประชุมวางแผนในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ของคณะครูอย่างเป็นระบบ ครูมีการพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ตามกำหนดระยะเวลา บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาอย่างเต็มที่ สถานศึกษามีการรายงานผลการพัฒนาสถานศึกษาทุกด้านในรอบปีการศึกษา สถานศึกษามีการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ สถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสถานศึกษา เพื่อการบริหารงานที่คล่องตัว ครูและบุคลากรเป็นนักพัฒนา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อสร้างภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน บุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้มีความคิดริเริ่มในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพวรรณ บุญเจริญสุข (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ รองลงมา คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มี ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์
2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น รองลงมา คือ ด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง โดยด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ กับ ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการกำหนดทิศทางการของสถานศึกษา กับ ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางของกลยุทธ์ กับ ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก สรุปความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในทุก ๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมเฉพาะด้าน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารให้สามารถปรับตัวกับสถานการณ์ และนำกลยุทธ์ไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สถานศึกษาควรนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการ เช่น การวางแผน การกำหนดทิศทาง และการพัฒนาบุคลากร เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวก
4. ผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการวางแผนและดำเนินกลยุทธ์ เพื่อสร้างความร่วมมือและแรงจูงใจภายในองค์กร อันจะนำไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยในครั้งนี้ที่จำกัดกลุ่มตัวอย่างเฉพาะในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 การวิจัยในอนาคตควรขยายไปยังเขตพื้นที่อื่น ๆ หรือเปรียบเทียบระหว่างหลายพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถนำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายที่หลากหลายขึ้น
2. ควรศึกษาตัวแปรเพิ่มเติมที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เช่น ภาวะผู้นำเชิงบริการ วัฒนธรรมองค์กร ความผูกพันของครู หรือสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในภาพรวม

บรรณานุกรม

- นพวรรณ บุญเจริญสุข. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา). BUUIR.
<https://buuir.buu.ac.th/xmlui/handle/1234567890/6758>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). หลักการวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- ธัญรติ วิชาจารย์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี). DSpace at Rajamangala University of Technology Thanyaburi.
<http://www.repository.rmutt.ac.th/xmlui/handle/123456789/4167>

- รัฐชนา เชื้อนจันทร์. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4* (ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา). UPDC.
<https://updc.up.ac.th/items/01c805c0-b6a7-4844-90a0-bdaee9ce132a/full>
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2556). *เอกสารประกอบการสอนสถิติสำหรับการวิจัย*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- Likert, R. (1961). *New patterns of management*. McGraw-Hill.
- Pearson, K. (1896). Mathematical contributions to the theory of evolution. III. Regression, heredity, and panmixia. *Philosophical Transactions of the Royal Society of London. Series A*, 187, 253–318. <https://doi.org/10.1098/rsta.1896.0007>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Harper and Row.